

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (šeštoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. rugsėjo 14 d. *

„Valstybės pagalba – Autobusų transportas – Helsinkio miesto suteiktos paskolos įrangai ir kapitalui – Sprendimas, kuriuo pagalba pripažįstama nesuderinama su vidaus rinka ir nurodoma ją susigrąžinti – Ekonominis tęstinumas – Suinteresuotųjų šalių procesinės teisės – Reglamento (ES) 2015/1589 6 straipsnio 1 dalis – Pareiga motyvuoti“

Byloje T-603/19

Helsingin Bussiliikenne Oy, įsteigta Helsinkyje (Suomija), atstovaujama advokatų O. Hyvönen ir N. Rosenlund,

ieškovė,

palaikoma

Suomijos Respublikos, atstovaujamos J. Heliskoski ir H. Leppo,

įstojusios į bylą šalies,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą M. Huttunen ir F. Tomat,

atsakovę,

palaikomą

Nobina Oy, įsteigtos Espoo (Suomija),

Nobina AB, įsteigtos Solnoje (Švedija),

atstovaujamų advokatų J. Åkermarck ir T. Kalliokoski,

įstojusių į bylą šalių,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Papasavvas, teisėjai A. Marcoulli (pranešėja), J. Schwarcz, C. Iliopoulos ir R. Norkus,

* Proceso kalba: suomių.

posėdžio sekretorius P. Cullen, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

įvykus 2022 m. kovo 24 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą¹

- 1 SESV 263 straipsniu grindžiamu ieškiniu ieškovė *Helsingin Bussiliikenne Oy* prašo panaikinti 2019 m. birželio 28 d. Komisijos sprendimą (ES) 2020/1814 dėl valstybės pagalbos SA.33846 – (2015/C) (ex 2014/NN) (ex 2011/CP), kurią Suomija suteikė įmonei *Helsingin Bussiliikenne Oy* (OL L 404, 2020, p. 10) (toliau – ginčijamas sprendimas).

I. Ginčo aplinkybės

- 2 2005 m. sausio 1 d. *Suomen Turistiauto Oy*, privati transporto bendrovė, priklausanti *Helsingin kaupunki* (Helsinkio miestas, Suomija), įsteigė *Helsingin Bussiliikenne* (toliau – senoji įmonė *HelB*); įsteigimas įvyko po to, kai *Helsingin kaupunki* įsigijo *HKL-Bussiliikenne Oy* – 1995 m. įsteigtos nuo Helsinkio miesto transporto paslaugų departamento atsiskyrusios įmonės – turtą ir įsipareigojimus. Senoji įmonė *HelB* valdė autobusų maršrutus Helsinkio (Suomija) regione ir teikė užsakomųjų reisų ir autobusų nuomos paslaugas. 100 % jos akcijų priklausė Helsinkio miestui.
- 3 2002–2012 m. Helsinkio miestas pritaikė *HKL-Bussiliikenne* ir senajai įmonei *HelB* įvairias priemones (toliau – ginčijamos priemonės). Pirma, 2002 m. *HKL-Bussiliikenne* buvo suteikta 14,5 mln. EUR paskola įrangai, skirta autobusų transporto įrangos įsigijimui finansuoti. 2005 m. sausio 1 d. senoji įmonė *HelB* perėmė šią paskolą. Antra, Helsinkio miestas senosios įmonės *HelB* įsteigimo momentu suteikė jai iš viso 15 893 700,37 EUR paskolą kapitalui, skirtą tam tikriems *HKL-Bussiliikenne* ir *Suomen Turistiauto* įsipareigojimams refinansuoti. Trečia, 2011 m. sausio 31 d. ir 2012 m. gegužės 23 d. Helsinkio miestas suteikė senajai įmonei *HelB* dvi naujas paskolas kapitalui: atitinkamai 5,8 mln. EUR ir 8 mln. EUR.
- 4 2011 m. spalio 31 d. viešojo transporto įmonės *Nobina Sverige AB* ir *Nobina Finland Oy* pateikė skundą Europos Komisijai; prie jo 2011 m. lapkričio 15 d. prisijungė jų patronuojančioji bendrovė *Nobina AB*. Šiame skunde jos teigė, kad Suomijos Respublika suteikė neteisėtą pagalbą senajai įmonei *HelB*. 2011 m. lapkričio 22 d. Komisija perdavė šį skundą Suomijos Respublikai.
- 5 2015 m. sausio 16 d. Sprendimu C(2015) 80 *final* dėl priemonės SA.33846 (2015/C) (ex 2014/NN) (ex 2011/CP) – Suomija – *Helsingin Bussiliikenne Oy* (OL C 116, 2015, p. 22) (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) Komisija pradėjo SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą oficialią tyrimo procedūrą dėl ginčijamų priemonių. Šis sprendimas buvo paskelbtas 2015 m. balandžio 10 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o suinteresuotosios šalys buvo paragintos per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo pateikti savo pastabas. Komisija iš ieškovės pastabų negavo.

¹ Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano esant tikslingai paskelbti.

- 6 Be to, 2015 m. birželio 24 d. vykstant procedūrai Helsinkio miestas pranešė Komisijai, kad vyksta senosios įmonės *HelB* pardavimo procedūra. 2015 m. lapkričio 5 d. Suomijos Respublika pateikė Komisijai su ieškove sudarytos pirkimo–pardavimo sutarties projektą.
- 7 2015 m. gruodžio 14 d. senoji įmonė *HelB* buvo parduota ieškovei, kuri anksčiau vadinosi *Viikin Linja Oy*. Pagal pirkimo–pardavimo akto sąlygas pastaroji buvo pervadinta į *Helsingin Bussiliikenne Oy* (toliau – naujoji įmonė *HelB*). Su pirkimo–pardavimo sandoriu susijusiuose aktuose buvo sąlyga, užtikrinanti, kad senosios įmonės *HelB* pirkėjui bus visiškai kompensuota, jeigu bus pateiktas reikalavimas grąžinti valstybės pagalbą (toliau – visiškos kompensacijos sąlyga), o dalis pardavimo kainos buvo pervesta į sąlyginio deponavimo sąskaitą, kol bus priimtas galutinis sprendimas dėl valstybės pagalbos arba vėliausiai iki 2022 m. gruodžio 31 d. Šiuose aktuose taip pat buvo numatytas papildomo atlygio mechanizmas; pagal jį pirkėjas įsipareigojo sumokėti pardavėjui premiją į tą pačią sąlyginio deponavimo sąskaitą, jeigu bus viršytas anksčiau suderėtas pelno dydis.
- 8 *Viikin Linja* buvo perleista visa senosios įmonės *HelB* komercinė veikla. Senoji įmonė *HelB* nebeturėjo jokie turto, išskyrus sumas, kurios buvo įskaitytos arba turėtų būti įskaitytos į sąlyginio deponavimo sąskaitą. Įsipareigojimai, atsiradę dėl ginčijamų priemonių, nebuvo perduoti naujajai įmonei *HelB*. Pardavus senąją įmonę *HelB*, Helsinkio miestas atleido ją nuo 2002 m. paskolos įrangai likučio grąžinimo. Be to, 2015 m. gruodžio 11 d. Helsinkio miestas 2005 m., 2011 m. ir 2012 m. paskolas kapitalui, kurios nebuvo grąžintos, konvertavo į senosios įmonės *HelB* nuosavas lėšas.
- 9 2019 m. birželio 28 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą. Ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis suformuluota taip:

„1 straipsnis

54 231 850 EUR dydžio valstybės pagalba, kurią Suomij[os Respublika], pažeisdama [SESV] 108 straipsnio 3 dalį, neteisėtai skyrė įmonei „Helsingin Bussiliikenne Oy“ taikydama [ginčijamas] priemones, yra nesuderinama su vidaus rinka.

2 straipsnis

1. Suomij[os Respublika] susigrąžina iš pagalbos gavėjo 1 straipsnyje nurodytą pagalbą.
2. Atsižvelgiant į ekonominį tęstinumą tarp senosios įmonės „HelB“ (dabar – „Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy“) ir naujosios įmonės „HelB“ (visas pavadinimas – „Helsingin Bussiliikenne Oy“, anksčiau – „Viikin Linja Oy“), pareiga grąžinti pagalbą tenka ir naujajai įmonei „HelB“ (visas pavadinimas – „Helsingin Bussiliikenne Oy“).
3. Susigrąžinamoms sumoms taikomos palūkanos, skaičiuojamos nuo sumų išmokėjimo pagalbos gavėjui dienos iki jų faktinio susigrąžinimo dienos.

<...>

4 straipsnis

1. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos Suomij[os Respublika] pateikia Komisijai tokią informaciją:

a) visą iš pagalbos gavėjo susigrąžintina sumą (pagrindinę sumą ir palūkanas);

<...>“

II. Šalių reikalavimai

10 Ieškovė, palaikoma Suomijos Respublikos, Bendrojo Teismo prašo:

- visiškai arba iš dalies panaikinti ginčijamą sprendimą,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas, įskaitant teisės aktuose nustatytas palūkanas.

11 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

12 *Nobina* palaiko Komisijos reikalavimus ir prašo priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

III. Dėl teisės

[*Praleista*]

Dėl ieškinio pirmojo pagrindo, grindžiamo esminiu procedūriniu pažeidimu, nes ginčijamas sprendimas buvo priimtas pažeidžiant ieškovės procedūrines teises

[*Praleista*]

27 Visų pirma reikia priminti, kad valstybės pagalbos kontrolės procedūra, remiantis bendra jos struktūra, yra procedūra, pradėta prieš valstybę narę, kuri, atsižvelgiant į jos įsipareigojimus pagal Europos Sąjungos teisę, yra atsakinga už pagalbos teikimą. Siekdama užtikrinti teisę į gynybą Komisija negali sprendime prieš valstybę narę remtis informacija, jeigu tai valstybei narei nebuvo leista pateikti pastabų dėl tokios informacijos (2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *Komisija / Gmina Miasto Gdynia ir Port Lotniczy Gdynia Kosakowo*, C-56/18 P, EU:C:2020:192, 73 punktas).

28 Be to, remiantis SESV 108 straipsnio 2 dalimi, nusprendusi pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl pagalbos priemonės Komisija turi suinteresuotosioms šalims sudaryti sąlygas pateikti pastabas. Ši taisyklė yra esminis procedūrinis reikalavimas (2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Komisija / Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, EU:C:2008:709, 55 punktas; taip pat žr. 2021 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Autostrada Wielkopolska / Komisija ir Lenkija*, C-933/19 P, EU:C:2021:905, 63 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 29 Jeigu šios suinteresuotosios šalys negali pasinaudoti teise į gynybą, jos turi teisę dalyvauti Komisijos vykdomoje administracinėje procedūroje tiek, kiek yra tinkama atsižvelgiant į nagrinėjamo atvejo aplinkybes. Šiuo klausimu pranešimo paskelbimas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* yra tinkama priemonė informuoti visas suinteresuotąsias šalis apie procedūros inicijavimą. Tokiu pranešimu siekiama iš jų gauti visą informaciją, kuri padėtų Komisijai imtis tolesnių veiksmų. Tokia procedūra valstybėms narėms ir suinteresuotiems asmenims taip pat užtikrina galimybę būti išklaustytiems (2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *Komisija / Gmina Miasto Gdynia ir Port Lotniczy Gdynia Kosakowo*, C-56/18 P, EU:C:2020:192, 71 ir 72 punktai).
- 30 Šiuo tikslu pagal Reglamento Nr. 2015/1589 6 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį Komisija sprendime pradėti procedūrą įpareigojama „apibendrinti“ reikšmingas faktines ir teises aplinkybes, pateikti pirminį nagrinėjamos priemonės įvertinimą, siekiant nustatyti, ar ji yra pagalbos pobūdžio, ir išdėstyti abejones dėl šios priemonės suderinamumo su vidaus rinka.
- 31 Nagrinėjamu atveju, net jei ieškovė siekia remtis savo teisės į gynybą pažeidimu, toks priekaištas turi būti atmestas kaip nereikšmingas, nes, kaip nurodyta šio sprendimo 29 punkte, ji tokios teisės neturi.
- 32 Kalbant apie tariamą jos teisės dalyvauti procedūroje, numatytos SESV 108 straipsnio 2 dalyje, pažeidimą, reikia pažymėti, kad ieškovė, kaip ji patvirtino per teismo posėdį, neginčija sprendimo pradėti procedūrą teisėtumo jo paskelbimo Oficialiajame leidinyje dieną.
- 33 Kita vertus, ieškovė tvirtina, kad pardavus senąją įmonę *HelB* Komisija turėjo ištaisyti arba papildyti sprendimą pradėti procedūrą, arba bent jau suteikti jai galimybę pateikti savo pastabas.
- 34 Pirma, tiek, kiek ieškovė teigia, kad Komisija turėjo priimti iš dalies keičiantį sprendimą pradėti procedūrą, reikia pažymėti, kad jei aktai, reglamentuojantys procedūrą valstybės pagalbos srityje, aiškiai nenumato galimybės priimti sprendimą dėl vykstančios procedūros klaidų ištaisymo ir taikymo ribų išplėtimo (2013 m. birželio 13 d. Sprendimo *HGA ir kt. / Komisija*, C-630/11 P–C-633/11 P, EU:C:2013:387, 50 punktas), tuo atveju, jeigu Komisija po sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą priėmimo pastebėtų, jog jis pagrįstas nepakankamomis faktinėmis aplinkybėmis ar klaidingu aplinkybių teisiniu vertinimu, ji turėtų turėti galimybę ar net pareigą patikslinti savo poziciją ir priimti sprendimą dėl klaidų ištaisymo ar naują sprendimą pradėti procedūrą, kad suinteresuotosios šalys galėtų veiksmingai pateikti savo pastabas (šiuo klausimu žr. 2019 m. balandžio 30 d. Sprendimo *UPF / Komisija*, T-747/17, EU:T:2019:271, 76 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 35 Konkrečiai kalbant, Komisija privalo ištaisyti sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą ar išplėsti jos taikymo ribas, kad suinteresuotosios šalys galėtų veiksmingai pateikti savo pastabas, tuo atveju, jeigu po to, kai priimamas sprendimas pradėti oficialią tyrimo procedūrą, ji pakeičia savo motyvus, pagrįstus faktinėmis aplinkybėmis ar jų teisiniu vertinimu, turinčiais lemiamą reikšmę vertinant valstybės pagalbos egzistavimą ar jos suderinamumą su vidaus rinka (šiuo klausimu žr. 2019 m. balandžio 30 d. Sprendimo *UPF / Komisija*, T-747/17, EU:T:2019:271, 77 punktą).
- 36 Nagrinėjamu atveju Komisijos pareigą ištaisyti sprendimą pradėti procedūrą ieškovė grindžia tuo, kad ginčijamame sprendime Komisija pakeitė savo požiūrį į ginčijamų priemonių gavėją ir procedūros dalyką.

- 37 Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija nepakeitė savo analizės, pateiktos sprendime pradėti procedūrą dėl ginčijamų priemonių gavėjo arba apskritai dėl pagalbos buvimo ar jos suderinamumo su vidaus rinka. Ginčijamame sprendime senoji įmonė *HelB* aiškiai nurodyta kaip įmonė, kuriai buvo skirtos ginčijamos priemonės, o pagalbos konstatavimo ir jos suderinamumo su vidaus rinka analizė atlikta tik jos atžvilgiu.
- 38 Šiuo klausimu reikia priminti, kad sprendimo valstybės pagalbos srityje rezoliucinė dalis yra neatskiriama nuo jo motyvų, taigi turi būti aiškinama, jei būtina, atsižvelgiant į motyvus, kuriais vadovaujantis sprendimas buvo priimtas (šiuo klausimu žr. 1997 m. gegužės 15 d. Sprendimo *TWD / Komisija*, C-355/95 P, EU:C:1997:241, 21 punktą ir 2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Komisija / Ispanija (TNT en Castille-La Manche)*, C-704/19, nepaskelbtas Rink., EU:C:2021:342, 74 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Taigi, nors ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje ginčijamų priemonių gavėjas įvardijamas kaip „Helsingin Bussiliikenne“, nepatikslinus, ar kalbama apie senąją, ar apie naująją įmonę *HelB*, iš viso šio sprendimo matyti, kad šis pavadinimas neišvengiamai siejamas su senąja įmone *HelB*.
- 39 Taigi, priešingai, nei teigia ieškovė, aplinkybė, kad ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje Komisija nusprendė, jog pareiga susigrąžinti ginčijamų priemonių pagrindu atsirandančią pagalbą, turi tekti ir naujai įmonei *HelB* dėl tos priežasties, kad tarp senosios įmonės *HelB* ir naujosios įmonės *HelB* yra ekonominis tęstinumas, negali būti prilyginta priemonių gavėjo, kurio atžvilgiu Komisija turi įvertinti pagalbos buvimą ir jos suderinamumą su vidaus rinka, pakeitimui.
- 40 Tokios aplinkybės taip pat negalima prilyginti procedūros dalyko išplėtimui, nes jis ir toliau apėmė tik šio sprendimo 3 punkte nurodytas keturias ginčijamas priemones. Taigi senosios įmonės *HelB* verslo perleidimą Komisija išnagrinėjo tik analizuodama tai, ar tarp senosios įmonės *HelB* ir ieškovės egzistavo ekonominis tęstinumas. Konkrečiai kalbant, Komisija neišplėtė oficialios tyrimo procedūros, kad išsiaiškintų, ar senosios įmonės *HelB* verslo perleidimas ieškovei galėjo reikšti valstybės pagalbą. Be to, kaip aiškiai matyti iš ginčijamo sprendimo 269 ir 270 konstatuojamųjų dalių, Komisija neįvertino, ar visiškos kompensacijos sąlyga ir susitarimas dėl sąlyginio deponavimo sąskaitos laikytini valstybės pagalba.
- 41 Darytina išvada, kad ieškovė nepagrįstai teigia, jog Komisija privalėjo priimti sprendimą dėl klaidų ištaisymo ar oficialios tyrimo procedūros išplėtimo.
- 42 Antra, tiek, kiek ieškovė priekaištauja Komisijai nesuteikus jai galimybės pateikti pastabas, reikia priminti, kad suinteresuotųjų šalių teisė dalyvauti procedūroje turi būti vertinama atsižvelgiant į kiekvieno atvejo aplinkybes (žr. šio sprendimo 29 punktą). Gali susidaryti situacijos, kai naujų faktų, palyginti su nurodytaisiais sprendime pradėti procedūrą, nustatymas gali reikalauti labiau įtraukti į procedūrą suinteresuotąsias šalis (šiuo klausimu žr. 2021 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Autostrada Wielkopolska / Komisija ir Lenkija*, C-933/19 P, EU:C:2021:905, 71 punktą).
- 43 Nagrinėjamu atveju iš bylos medžiagos matyti, kad po to, kai 2015 m. balandžio 10 d. buvo paskelbtas sprendimas pradėti procedūrą, 2015 m. birželio 24 d. Helsinkio miesto raštu Komisijai buvo pranešta apie senosios įmonės *HelB* verslo perleidimo procedūros vykdymą. Prie šio rašto buvo pridėtas 2015 m. balandžio mėn. aiškinamasis memorandumas dėl pirkimo–pardavimo projekto, pavadinto „Viima projektas“. 2015 m. lapkričio 5 d. Suomijos Respublika, be kita ko, pateikė Komisijai pirkimo–pardavimo aktą, kuris turėjo būti sudarytas su ieškove. Komisija 2016 m. Suomijos Respublikai pateikė klausimų dėl šio perleidimo. Taigi Komisija nusprendė, kad ginčijamame sprendime reikėjo priimti sprendimą dėl to, ar ginčijamų priemonių pagrindu atsiradusi pagalba po verslo perleidimo buvo perduota ieškovei, ir nusprendė, kad tarp senosios

- įmonės *HelB* ir naujosios įmonės *HelB* egzistavo ekonominis tęstinumas. Kaip Komisija patvirtino per teismo posėdį, taip ji nusprendė, kad ieškovė tapo faktine nagrinėjamos pagalbos gavėja, taigi ir potencialia skolininke, kuriai tenka pareiga šią pagalbą gražinti.
- 44 Iš 2015 m. rugsėjo 21 d. aiškinamojo memorandumo dėl pardavimo kainos, kurią Helsinkio miesto prašymu parengė nepriklausoma bendrovė (toliau – pardavimo kainos ataskaita) ir kuris buvo pridėtas prie ieškinio, taip pat matyti, kad grupė, kuriai priklausė ieškovė, 2015 m. birželio 3 d. pateikė savo tvirtą pirkimo pasiūlymą ir kad perleidimo aktas buvo pasirašytas 2015 m. gruodžio 14 d.; šios dvi datos buvo vėlesnės nei termino, skirto suinteresuotosioms šalims pateikti savo pastabas po sprendimo pradėti procedūrą paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, pabaiga.
- 45 Taip pat reikia pažymėti, kad Komisija ieškovei nepateikė jokio prašymo pateikti informacijos pagal Reglamento 2015/1589 7 straipsnį, siejamą su šio reglamento 12 straipsnio 2 dalies antra pastraipa.
- 46 Darytina išvada, kad nors Komisija apie senosios įmonės *HelB* veiklos perleidimo procesą žinojo nuo 2015 m. birželio mėn., o nuo šio perleidimo iki ginčijamo sprendimo priėmimo praėjo treji su puse metų, Komisija niekada neįtraukė ieškovės, kaip faktinės ginčijamų priemonių gavėjos, į procedūrą, nors jai pasibaigus nusprendė, kad pareiga susigrąžinti nagrinėjamą pagalbą tenka ir ieškovei.
- 47 Žinoma, šiuo klausimu pažymėtina, kad ieškovė buvo neabejotinai informuota apie vykstančią oficialią tyrimo procedūrą ir galimos pareigos susigrąžinti nagrinėjamą pagalbą pasekmes, nes pirkimo–pardavimo akte buvo numatyta visiškos kompensacijos sąlyga, kuri, kaip primenama, apsaugojo ją nuo bet kokio reikalavimo susigrąžinti valstybės pagalbą. Nors ieškovė, būdama rūpestingas ūkio subjektas, galėjo savanoriškai pateikti Komisijai visą naudingą informaciją apie senosios įmonės *HelB* veiklos atnaujinimą, ši aplinkybė neatleidžia Komisijos nuo jai tenkančių procedūrinių pareigų.
- 48 Taigi ypatingos bylos aplinkybės būtų pateisinusios tai, kad Komisija, ketindama nagrinėti ekonominio tęstinumo tarp senosios įmonės *HelB* ir naujosios įmonės *HelB* veiklos klausimą, įtrauktų ieškovę, kaip faktinę ginčijamų priemonių gavėją, į procedūrą. Nesuteikusi ieškovei galimybės pateikti pastabų dėl ekonominio tęstinumo klausimo, Komisija pažeidė SESV 108 straipsnio 2 dalyje garantuojamą teisę.
- 49 Trečia, kalbant apie klausimą, ar, kaip teigia ieškovė, Komisija pažeidė esminį procedūrinį reikalavimą, reikia priminti, kad Komisijos pareiga sprendimo pradėti procedūrą priėmimo etape suteikti suinteresuotosioms šalims galimybę pateikti savo pastabas yra esminis procedūrinis reikalavimas (žr. 28 punktą), kurio pažeidimas lemia trūkumų turinčio akto panaikinimą (žr. 2022 m. kovo 10 d. Sprendimo *Komisija / Freistaat Bayern ir kt.*, C-167/19 P ir C-171/19 P, EU:C:2022:176, 94 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 50 Nagrinėjamu atveju neginčijama, kad sprendime pradėti procedūrą buvo pateikta visa reikalinga informacija ir kad jis buvo tinkamai paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (žr. šio sprendimo 32 punktą). Taigi šio sprendimo 48 punkte konstatuotas pažeidimas susijęs ne su pareigomis, kurias Komisija turėjo oficialios tyrimo procedūros pradžios dieną pagal SESV 108 straipsnio 2 dalies ir Reglamento 2015/1589 6 straipsnio 1 dalies nuostatas, o su pareigomis, kurios jai teko dėl ypatingos aplinkybės, atsiradusios po to, kai suinteresuotosios šalys buvo paragintos pateikti savo pastabas, ir prieš priimant ginčijamą sprendimą. Šiuo aspektu

- nagrinėjama byla skiriasi nuo bylų, kuriose priimti 2006 m. vasario 22 d. Sprendimas *Le Levant 001 ir kt. / Komisija* (T-34/02, EU:T:2006:59) ir 2018 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *Freistaat Bayern / Komisija* (T-683/15, EU:T:2018:916), kuriais remiasi ieškovė ir kurie susiję su Komisijos pareigų, susijusių su sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą turiniu, nesilaikymu oficialios tyrimo procedūros pradžios dieną. Be to, buvo konstatuota, kad nagrinėjamu atveju Komisija neprivalėjo priimti sprendimo dėl klaidų ištaisymo ar oficialios tyrimo procedūros išplėtimo (žr. šio sprendimo 41 punktą).
- 51 Darytina išvada, kad pažeidusi SESV 108 straipsnio 2 dalyje garantuojamą teisę, kaip konstatuota šio sprendimo 48 punkte, Komisija nepažeidė esminio procedūrinio reikalavimo, o padarė procedūros pažeidimą, dėl kurio ginčijamas sprendimas gali būti visiškai ar iš dalies panaikintas tik tuo atveju, jei nustatyta, kad, nesant šio pažeidimo, ginčijamo sprendimo turinys būtų buvęs kitoks (žr. 2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *Komisija / Gmina Miasto Gdynia ir Port Lotniczy Gdynia Kosakowo*, C-56/18 P, EU:C:2020:192, 80 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 52 Šiuo klausimu ieškovė teigia, kad jei jai būtų suteikta galimybė pateikti pastabas, ji būtų pateikusi Komisijai lemiamos papildomos informacijos, susijusios su klausimu, ar jai buvo perduota nagrinėjama pagalba, ir negalima atmesti galimybės, jog turint tokią informaciją ginčijamas sprendimas būtų buvęs kitoks. Konkrečiai kalbant, ieškovė tvirtina, kad vykstant procedūrai Komisija pateikė Suomijos Respublikai klausimų dėl naujosios įmonės *HelB* perimtos senosios įmonės *HelB* veiklos, ir kad į klausimus dėl verslo plano ir galimo senosios įmonės *HelB* verslo strategijos tęstinumo liko neatsakyta. Ieškinio trečiajame pagrinde ji nurodo, kad atliko daugybę investicijų ir ėmėsi priemonių, siekdama integruoti senosios įmonės *HelB* veiklą į grupę, kuriai priklauso (valdymo ir administravimo užduočių perdavimas grupės patronuojančiajai bendrovei, bendras naudojimas jos ir kitų grupės bendrovių naudojamais autobusais, bendras naudojimas personalu, sandėliavimo paslaugų, dirbtuvių veiklos ir IT paslaugų integravimas). Vadinasi, Komisija priėmė sprendimą dėl ekonominio tęstinumo neturėdama visos reikalingos informacijos.
- 53 Pirmiausia reikia pabrėžti, kad, nagrinėjant konstatuoto procedūros pažeidimo poveikį ginčijamam sprendimui, reikia nustatyti ne tai, ar ieškovės argumentai yra pagrįsti, o įvertinti, ar turėdama minėtą informaciją Komisija būtų galėjusi priimti kitokį sprendimą.
- 54 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal jurisprudenciją ekonominis tęstinumas tarp bendrovių turto perleidimo šalių vertinamas atsižvelgiant į perleidimo dalyką, t. y. į turtą ir išsipareigojimus, darbo jėgos išsaugojimą ir turto grupes, į perleidimo kainą, perimančiosios ir perimamos bendrovių akcininkų ar savininkų tapatybę, perleidimo įvykdymo momentą, t. y. jau pradėjus tyrimą, pradėjus procedūrą ar priėmus galutinį sprendimą, ar net į sandorio ekonominę logiką (žr. 2018 m. kovo 7 d. Sprendimo *SNCF Mobilités / Komisija*, C-127/16 P, EU:C:2018:165, 108 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 55 Šiuo atveju, viena vertus, ginčijamame sprendime Komisija padarė išvadą, kad nagrinėjamos valstybės pagalbos susigrąžinimas turi būti taikomas ir ieškovei, išnagrinėjusi, pirma, verslo perleidimo sandorio apimtį, antra, perleidimo kainą, trečia, ankstesnio ir esamo savininkų tapatybę, ketvirta, sandorio grafiką ir, penkta, ekonominę sandorio logiką.
- 56 Ieškovės argumentais siekiama įrodyti, kad jos pastabos galėjo turėti įtakos Komisijos vertinimui dėl kriterijaus, susijusio su ekonomine sandorio logika. Taigi pastabos, kurios, ieškovės teigimu, galėjo būti pateiktos nesant nustatyto procedūros pažeidimo, susijusios tik su vienu iš kriterijų, naudojamų nustatant ekonominio tęstinumo faktą.

- 57 Kita vertus, kalbant apie ekonominę sandorio logiką, reikia pažymėti, kad šiuo veiksmu siekiama nustatyti, ar turtas įsigijamas ekonominei veiklai, kuriai buvo suteikta atitinkama pagalba, vykdyti, o gal jis naudojamas kitai veiklai vykdyti arba pagal kitą strategiją ar verslo modelį. Tai, kad įmonė, perėmusi kitos įmonės, kuri iš pradžių gavo pagalbą, turtą, jį naudoja taip pat, kaip ir pastaroji, nekeisdama komercinės strategijos, patvirtina ekonominį tęstinumą tarp dviejų įmonių (šiuo klausimu žr. 2021 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Fortischem / Komisija*, C-890/19 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2021:345, 88 punktą).
- 58 Nagrinėjamu atveju ginčijamo sprendimo 250 ir 251 konstatuojamosiose dalyse Komisija konstatavo, kad ieškovė įsigijo visą turtą, reikalingą senosios įmonės *HelB* verslo tęstinumui, kartu su visais senosios įmonės *HelB* darbuotojais ir susijusiomis teisėmis ir įsipareigojimais (išskyrus 2002 m. paskolą įrangai ir 2005 m., 2011 m. ir 2012 m. paskolas kapitalui), ir kad parduodamas tęstinis verslas. Komisija taip pat nusprendė, kad tai, jog veiklą perėmė toje pačioje rinkoje kaip ir senoji įmonė *HelB* veikianti bendrovė, rodo, kad senosios įmonės *HelB* veikla turėjo būti tęsiama be esminių pakeitimų, naudojant tuos pačius autobusus, tuos pačius maršrutus ir net tas pačias spalvas.
- 59 Ieškovė neginčija perėmimo apimties, to, kad veikla nebuvo nutraukta ir kad ji buvo tęsiama naudojant tuos pačius autobusus, tuos pačius maršrutus ir net tokią pat spalvą. Ji taip pat neginčija to, kad, kaip nurodyta ginčijamo sprendimo 221 konstatuojamojoje dalyje, 2015 m. gruodžio 14 d. sudarytame pirkimo–pardavimo akte buvo nurodyta, kad senosios įmonės *HelB* verslas buvo perduotas kaip tęstinis ir kad pardavimas apėmė visą turtą ir visas sutartis bei įsipareigojimus, reikalingus verslui tęsti. Šiuo klausimu neginčijama, kad ieškovė perėmė senosios įmonės *HelB* sutartis, sudarytas su licencijas išduodančia institucija, atsakinga už viešąjį transportą Helsinkio regione, taigi ji veikia griežtai laikydamasi šiose sutartyse nustatytų sąlygų, kurios negali būti reikšmingai pakeistos. Ieškovė taip pat nurodo, kad visa jos perimta veikla grindžiama šiomis sutartimis.
- 60 Be to, ieškovė neginčija to, kad verslą perėmė bendrovė, priklausanti grupei, kuri vykdo veiklą Suomijos autobusų transporto rinkoje, t. y. toje pačioje rinkoje, kurioje veikė senoji įmonė *HelB*. Konkrečiai kalbant, rašytiniuose dokumentuose ieškovė niekada neginčijo ginčijamo sprendimo 23 konstatuojamojoje dalyje nurodytos aplinkybės, kad 2016 m. ši grupė užėmė 21,9 % šios rinkos. Aplinkybė, kad ieškovė arba grupė, kuriai ji priklauso, nuo 2001 m. nebevykdė veiklos šioje rinkoje Helsinkio regione, neturi reikšmės vertinant ekonominį tęstinumą.
- 61 Kita vertus, ieškovė ginčija tai, kad ji naudojasi senosios įmonės *HelB* turtu tokiu pat būdu. Ji teigia galėjusi pateikti įrodymų šiuo klausimu, kylančių iš aplinkybių, kad, viena vertus, grupė, kuriai ji priklauso, atliko dideles investicijas, be kita ko, įsigydama 83 naujus autobusus, ir, kita vertus, ji ėmėsi daugybės priemonių, kad integruotų senosios įmonės *HelB* veiklą, o tai leido jai pasiekti reikšmingą sąveikos poveikį.
- 62 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad atsakydama į klausimus dėl ieškovės komercinės strategijos, kuriuos Komisija pateikė Suomijos Respublikai, ši, nurodžiusi, kad nežinojo apie grupės, kuriai priklauso ieškovė, strategiją ir verslo planus, pateikė minėtos grupės intraneto svetainėje esančią informaciją; joje, be kita ko, kalbama apie ieškovės prijungimo prie šios grupės procedūrą. Vis dėlto, kaip teigia Komisija, tai, kad komercinės veiklos valdymas buvo racionalizuotas taikant priemones, kuriomis buvo siekiama integruoti šią veiklą į grupę, be kita ko, padalijant tam tikras sąnaudas, neįrodo verslo modelio ar komercinės strategijos pakeitimo, nors veiklą ieškovė tęsė pagal esamas sutartis, kurios iš esmės nepasikeitė.

- 63 Darytina išvada, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, atsižvelgiant į šios bylos aplinkybes pažymėtina, jog priemonės, kuriomis senosios įmonės *HelB* veikla integruota į grupę, kuriai priklauso ieškovė, neįrodo komercinės strategijos pakeitimo. Tas pats pasakytina apie aplinkybę, kad minėta grupė atliko nurodytas investicijas ieškovės naudai.
- 64 Vadinasi, reikia konstatuoti, kad ieškovė neįrodė, jog jei jai būtų suteikta galimybė pateikti pastabas dėl ekonominio tęstinumo klausimo, tos pastabos būtų galėjusios pakeisti Komisijos vertinimą šiuo klausimu.
- 65 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad reikia atmesti ieškinio pirmąjį pagrindą.

[*Praleista*]

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. *Helsingin Bussiliikenne Oy* padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jos priteisiamos Europos Komisijos patirtos bylinėjimosi išlaidos, įskaitant išlaidas, susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra, taip pat *Nobina Oy* ir *Nobina AB* patirtas išlaidas.

3. Suomijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Papasavvas

Marcoulli

Schwarcz

Iliopoulos

Norkus

Paskelbta 2022 m. rugsėjo 14 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.